

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Tertia Imperatrix Liuheua. Imperavit annis VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

TERTIA IMPERATRIX
LIUHEUA.

Imperavit annis VIII.

HÆc mulier; cui nihil dulcius imperio unquam fuit, non contenta plurimos consanguineorum ad summos magistratus ex infimo loco extulisse; creandis insuper aliquot regibus annum intendit. At UANGLINIUS, ut erat justus tenax, obstitit huic consilio, quod diceret, regnum, nisi ex HANA imperatrice familiam ortus esset, concedi posse nemini. Omnes enim Praefectos à LIU-PANGO iussos in hæc verba jurare, omnes promississe, arma contra illum, qui aliud tentaret, esse sumtuos. Hæc loquendi libertas UANGLINIO causam necis attulit. Ulcerata namque Imperatrix LIUIS mandavit, ut eum interficerent. In cuius locum subrogatus est Pous CHINPINGI, qui adulandi vanitate gratiam non mediocrem inierat à LIUHEUA, socius. Tunc igitur ad CHINPINGUM versa, quamnam ipsius esset de regibus sententia, scitatur. Ille non tam quid sentiret ipse, quam quod Imperatrici placere sciret, expromens, *Imperator maritum tuum dum viseret, ait, ea fecit, quæ ad stabilisandum imperium tenendumque spectare videbantur. Modo tu clavum tenes imperij; quem torquere, quò velis, est in tuâ manu. Brevisser! quod libet, licet.* Lætis auribus accepit hæc Imperatrix, & aliquot è consanguineis reges fecit, beneficiario jure tamen sibi obstrictos.

*Cylo 42. an.
51. ante Christi-
sum 187.
Femina Sini
imperat.*

Sed una res eam maximè sollicitabat ad timendum sagacem, nec immemorem injuriæ, quæ CI regem affecerat. Quem, posteaquam pro eo ac destinarat, necare non potuit; placare ac devincire sibi constituit. CHANGUM igitur illius fratrem dignitate ducis excultum, aliquot propugnaculis etiam gubernatorem præfecit; ignara, quam tetrum sibi suisque foveret anguem. Nam ab hoc LIUA potentia viresque fractæ viam ad interitum toti LIUORUM familiæ laxaverat.

Anno imperij quarto ubi suis rebus satis provisum, firmatumque imperium credidit; YEUM admodum puerum, cui sacramentum jam dictum erat, occidi jubet. Ad causam necis imprudens ei suffecit ætas.

*Supposititium
hæredem occi-
dit.*

Quippe septennis tunc YEUS noluit illam aviam suam agnoscere, nec

Nn 3

reginam

reginam matrem seque nepotem nominare. Hoc tempore tantum potentia LIUÆ familiæ creverat, ut eorum superbia insolentiæque contineri non posset ab alijs magistratibus. Omnium tamen flagrabant odio, quærentium undique occasionem eos reprimendi atque ad modestiam revocandi; præcipuè fidos inter Præfectos eâ de re sæpe multumque in medium consulebatur. Tandem CHANGUS dux primus ad vindictam prorumpens, in convivio unum è LIUIS nobilibus aggressus, quia cum insigni aliorum contemptu superbissimè loquebatur, ipse suâ occidit manu. Jam bellum LIUHEUAM in CHANGUM. FIUMQUE CI regem parantem, inopina mors & ipsam & CIUM oppressit. SIANGUS CEI filius patri suffectus in regno, paratis utrinque jam armis pugnandi facultatem non omittendam ratus, apertum bellum LIUIS infert. Contra quem LIUSANUS, supremus militum dux QUONINGUM legatum suum cum potenti exercitu mittit. Qui posteaquam audiit, SIANGUM non imperio, sed LIUIS infestum esse; cum eundem animo occurreret affectum, cum copijs omnibus ad SIANGUM defecit. Ea res LIUÆ familiæ fautores omnes ab illâ distraxit. Jamque CHINPINGUS etiam ac Pous maximi Præfecti ad defectionem spectabant; nisi à LIUIS vi retinerentur. Quare ut à CI rege gratiam inirent; ipse LIUAM familiam, quam adhuc foverat, occupato regis adventu perdere constituunt. Itaque, quàm possunt ingenti collecto exercitu, tanquam SIANGO bellum moruri; omnes è LIUA familiâ ad communem hostem debellandum invitant. Adsunt illi sanè quàm frequentes; omnibus paratis ad pugnam, Pous ad milites versus, *Vestram*, inquit, *ô milites, fidem & animum prius experiri placet, quàm cura hoste manus conferamus. Si omnino pro incolumitate LIUORUM pugnare decretum est vobis, dextrorsum abite; sin HANÆ familia partes mavultis defendere, sinistrorsum.* Mirum dictu! ne unus quidem miles oram dexteram petijt. Tantum erat omnium in illam familiam odium ex insolentibus eorum superbisque factis. Tum Pous immotos excitans, *Postquam ergo nulli vestrum placet, ait, malam causam sequi; agite, in LIUOS irruite, necate omnes, & odia, quæ merito in eos exardescitis, illorum cruore extinguite.* Ab extremâ dicit parte ruunt milites, & quotquot è LIUIS aderant, è vestigio necant. Deinde mares omnes ac feminae, pueri ac puellæ sanguinis ejusdem undique conquisiti sunt & morte multati. Pous ubi prima processere tam feliciter, legatum ad CI regem, qui jam

*Explorata
militum
fudia.*

*Liuæ fami-
liæ, eorum.*

jam proximè aberat, mittit LIUORUM interitum doctum monet, ut exercitum reducat. Quem enim alioqui crediturum, arma duntaxat eum contra LIUOS sumfisse, ac non potiùs ambire imperium? istud autem non usque adè infelix esse, quin fortibus etiamnum abundet fidisque Præfectis. Paruit bene monenti SYANGUS, & cum CHANGO domum revertitur. QUONINGO quoque cum exercitu, quicum defecerat, in regiam regresso, Præfecti omnes, jam à LIUE familie posteris nil metuentes, agunt de Imperatore eligendo. Quem cum leges nonnisi ex HANA arcesserent; HIUM LIUEPANGI filium, secundum TAI regem missis legatis invitant. UENIUS ei nomen erat; qui & familie jure Procerumque in se benevolentiam libenter usus, ubi venit, omnium consensu Imperator est renunciatus.

QUARTUS IMPERATOR UENIUS.

Imperavit annis XXIII.

Pietas, aliarumque virtutum studium, & præcipuè in parentes ob-
servantia imperium UENIO dedit, exclusis alijs fratribus. Nam ob has maximè artes est electus à magistratibus. Nec minùs bellicà quoque virtute claruit; repressis, ut in loco referemus, TARTARIS, imperium identidem ad prædas agendas involantibus. Ut primum habenas imperij tractare cœpit, summam CHINPINGI PAI, que præfecturam denuo ratam esse iussit; QUONINGUM aulae magistrum declarat. Post menses aliquot à magistratibus rogatus, ut KIUM filium imperij successorem designaret; ita respondit. *Quantum filio meo defertis, eum destinando sceptris; tantum mihi detrabere de meà virtute, qualis eacunque est, videmini. Probi enim Imperatores ac sapientes non filijs, sed sui similibus, hoc est, sapientibus cedunt imperium. Tanta spes U & HOAIGAN reges, fratres meos manet; his, si virtutem amaverint, imperium post me debetur.* Urgent illi nihilominus, non antè desistentes, quàm cederet consilio. Hinc enim pacem imperij pendere, hinc turbam omnium extinctionem; nec ea nunc esse tempora, quæ olim, cum hominum simplicitas imperium sapientioribus ac virtutum sectatoribus deferret.

*Cyclo 42. 100.
59. ante Christ.
f. 179.*

Altero